

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. (a) Cœlestinus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT IV.

Lexoviensi.

Quicumque Ecclesiasticum beneficium habent, ad restā Ecclesiæ restituenda, vel ipsas Ecclesias emendandas, omnino adjuvent, & nonam, & decimam reddant.

NOTÆ.

(a) *Lexoviensi.* In prima collectione, sub hoc nō. cap. 4. legitur *Exoniensi*; sed malè, ut ibi

notavit Ant. August. cum etiam *Lexoviensi* legatur post Concilium Lateran. p. 29. capite 2. de qua dice-
vess egi in cap. 8. de offic. ordin. & Commentarium hujus textus dedi supra in cap. 1.

CAPUT V.

(a) Urbanus III.

Ad audientiam nostram jam pridem pervenit, quod tu in Ecclesia de Colonia, de qua in Episcopum vocatus, & electus fuisti, regulares canonicos ordinare, & eorum institutioni de bonis tibi collatis congruè velis providere. Inde siquidem est, quod tuum nos desiderium, atque propositum multimodis laudibus commendantes, devotioni tuæ auctoritate Ap. indulgemus, ut juxta votum tuum canonicos regulares in Ecclesia præscripta, si tibi in hoc Episcopus diocesanus consentit, ad honorem Dei, & Ecclesiæ tuæ, secundum beati Augustini regulam valeas ordinare, & eos ibidem nullius contradictione, & appellatione obstante instituere. Undè si clerici sæculares in ea fuerint, qui adhuc superesse noscantur, volumus ut eis, dum vixerint, ibi vel alibi necessaria secundum consuetudines provideantur. Licet autem vicini tui nobis instantius supplicarent, quatenus in Ecclesiæ præscriptæ jure confirmationis privilegium faceremus de canonicis: tuæ in hac parte devotioni de jure non possumus deferre, cum nulli canonici adhuc ibidem existant, quibus privilegium indulgeatur: eis utique cum fuerint instituti, tam in his, quam in aliis precum tuarum obtentu, in quibus cum Deo poterimus, libentius deferemus.

NOTÆ.

(a) *Urbanus III.* In hac sexta collectione tantum legitur *Urbanus III.* in secunda autem, sub hoc sicut, capite 4. prout hic transcribitur, sed ita corrupta est inscriptio, ut facile cognosci non possit, nisi emendemus *Trudonensi*: quæ civitas Trudonia dicta, seu sancti Trudonis, insignis est inferioris Germaniæ civitas, ubi potentissimum est D. Benedicti cœnobium.

COMMENTARIUM.

Textus hic non spectat ad ædificationem Ecclesiæ; seu ejus reparationem; sed tantum ad reformationem, seu professionis canonicorum mutationem, de qua egi in c. inter quatuor, de relig. domib. Sicut enim canonici regulares consentiente Episc. sæculares fieri possunt, ita etiam ex sæcularibus regulares fieri valent cum Capituli consensu, si Episcopus i. 2. q. 2. & in vitis ipsis canonicis desideratur rescriptum Pontificis, ut docet le Gausfre in parat. ad hunc tit. & probavi jam in dicit. c. inter.

CAPUT VI.

(a) Coelestinus III.

Tua non duxit, &c. Et infra: Præterea quia occasione juramenti, quod de rebus Ecclesiæ non alienandis te asseris præstitisse, in locis tui Episcopatus, in quibus populi habitantes oratoriis plurimum videntur indigere (ne prætextu novarum Ecclesiarum commissa tibi Ecclesia destitui videatur) Ecclesias formidas erigere: fraternitati tuæ præsentium significatione mandamus, quatenus illius juramenti occasione nullatenus prætermittas, quin populo indigenti super basilicarum constructione studeas salubriter providere.

NOTÆ.

1. (a) **C**oelestinus.] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc titulo cap. final.* nullibi tamen exprimitur cui rescribat Pontifex, nec ubi integra epistola reperitur. In presenti autem fragmento tantum docetur, juramentum de non alienandis rebus Ecclesie ab Episcopo præstitum, seu generaliter illud respectu omnium suæ dicecesis Ecclesiarum, seu tantum suæ

Ecclesie Cathedralis, non impedire, quin infra alterius parochiam novam erigat Ecclesiam, et inde minuatur parochianorum numerus, atque personales saltem obventiones decreascent; taxat, & eas quidem illicitas, vel non necessarias alienationes restringendum est, argumento textus in capite ad nostram 21. de jurejur. l. ultion. ff. quis vid. cog. de quo juramento egi in cap. ...

TITVLVS XLIX.

De Immunitate Ecclesiarum, cœmeterii, & rerum ad eas pertinentium.

CAPUT I.

Ex Synodo (a) Joannis Papæ.

VT (b) in domibus Ecclesiarum, neque (c) missus, neque (d) comes, vel iudex (e) publicus, vel minister, quasi pro consuetudine, nec (f) placitum, nec auspiciis vindicent: sed in (g) publicis rebus domos constituant, in quibus placitum teneant, & secundum antiquam consuetudinem hospitentur.

NOTÆ.

1. (a) **J**oannis Papæ.] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc titulo cap. 1.* nullibi tamen exprimitur ex qua Synodo transcriptus sit textus hic; facile tamen id apparet ex Baronio *tom. 9. anno Christi 904.* Severino Binio *tom. 3. part. 2. Concil. pag. 137.* qui referunt sub Joanne Papa IX. Ravennæ Concilium celebratum fuisse, ut acta Stephani VII. contra Formosum improbarentur, & damnarentur coram Lamberto Imperatore: & inter 12. canones in ea Synodo sancitos, *can. 11.* hæc verba reperiuntur: *Ut in domibus Ecclesiarum, nec missus, nec comes, vel iudex, quasi pro consuetudine, nec placitum, nec hospitium vindicent, sed in publicis vicis domos constituant, in quibus placitum teneant, & secundum antiquam consuetudinem hospitentur.* De hac Synodo alia notavi in capite final. de offic. Archiepiscop. nec est necesse in hoc canone supplere verbum *statimus*, ut fecit Glossa, cum plerumque canones Concil. absque eo verbo proferantur, ut constat ex canonibus editis in Conciliis Cæsaraugust. Valentino Gallie, Arclat. 4. sub Leone III. R. hementi r. sub Leone.

2. (b) *In domibus Ecclesiarum.*] Hostiensis in presenti, *num. 1.* Panormit. *num. 3.* Sylvester verbo *Immunitas 1. num. 3.* Azor *part. 1. lib. 9. cap. 9. quæst. 7.* existimant in presenti appellatione domus Ecclesiarum, non tantum ipsas Ecclesias significari, verum etiam domos privatas, quæ ad jus, & dominium Ecclesie pertinent, quia non tantum Ecclesia ipsa, verum etiam ejus domus

presenti immunitate gaudent. Quæ doctrina facilius admittetur, si sciamus, jam à primis Ecclesiarum sæclis inter alia bona immobilia, Ecclesiarum domos possedisse: unde Gregorius Magnus *epist. 19. lib. 3.* redditus omnes adis sanctæ Agathæ, cui Leonem acolytum præfecerat, assignat in pensionibus domorum urbanarum, his verbis: *Ideo pensiones omnium domorum in hac urbe constitutarum, quas prædictam Ecclesiam temporibus habuisse Gothorum constituit, annis singulis congregare non desinas, & quantum in sacris relictis, vel luminaribus, aliisque reparatione ejusdem Ecclesie necessarium fuerit, erogare omnibus modis studebis.* Hoc autem singulare notandum est, quod iis domibus, quæ ad Ecclesias pertinebant, tituli, & insignia Ecclesiarum inscribi solebant; hocque ritum Ecclesia possessionem domus acquirere credebatur: quare ipse Sanctus Gregorius *lib. 1. epist. 63.* agnoscens Petronii domum injustè à Constantino defensore Ecclesie titulatam; jubet titulos deici, & deponi, quos ignorantia Constantini præfixerat, his verbis: *Quoniam docti sumus domum Petronii notarii S. Romanae Ecclesie, cui Deo auctore præsidemus, à Constantino tunc defensore irrationabiliter titulatam, experientia tua presenti præcepti paginâ demandamus, ut omni excusatione, vel dilacione omisâ, deposito titulo eandem domum presentium latrici Theodora relicta antedicti Petronii sine mora restituas.* Immo Ecclesia, ut Sacerdotum, ac Clericorum quieti consulere, domos illis comparabat, in quibus commodè deberent ad officii sui patres pie